

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

Zpracován pro předškolní zařízení s názvem:

Mateřská škola Bakov nad Jizerou, okres Mladá Boleslav

Č. j. 161/2023

adresa školy: Palackého 978, Bakov nad Jizerou 294 01

telefon: 326 781 502

e-mail: ms@bakovnj.cz

webové stránky: www.msbakovnj.cz

IČO: 70994986

Zřizovatel školy: Město Bakov nad Jizerou, Mírové náměstí 208
294 01 Bakov nad Jizerou, telefon 326 781 500

Statutární zástupce: Mgr. Bc. Jana Mlynková, MBA, ředitelka školy

Podklady pro vznik programu:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

*MŠMT ČR - Č.j.: 32 405/2004-22, 22405/2016-1, 36631/2016-1,
34790/2017-1 s účinností od 1.1.2018, č.j. MŠMT-44476/2020-6 s účinností
od 24.8.2021*

Název školního vzdělávacího programu:

„HROU SPOLEČNĚ ZA POZNÁNÍM“



Platnost tohoto dokumentu: školní roky 2023/2024 - 2025/2026

Zpracovatel dokumentu: ředitelka školy a pedagogický kolektiv MŠ Bakov n.J.

Projednání a schválení programu na pedagogické radě dne: 30.8.2023

Projednání programu s rodiči: září 2023

Projednání programu se zřizovatelem: 10.10.2023

Jana Mlynková, ředitelka MŠ

OBSAH:



Úvodní strana	str. 1
Obsah	str. 2
1. Obecná charakteristika.....	str. 3
Historie naší školy, tradice	
2. Podmínky vzdělávání	str. 4
2.1 Věcné podmínky	str. 4
2.2 Životospráva	str. 7
2.3 Psychosociální podmínky	str. 8
2.4 Organizace	str. 9
Den v naší školce.....	str. 9
2.5 Řízení mateřské školy.....	str. 11
2.6 Personální a pedagogické podmínky	str. 12
2.7 Spolupráce s partnery	str. 13
2.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	str. 15
2.9 Podmínky pro jazykovou přípravu dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	str. 17
2.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	str. 17
2.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	str. 18
3. Organizace vzdělávání.....	str. 19
4. Charakteristika vzdělávacího programu	str. 20
Motto, filozofie, dlouhodobé cíle, formy a metody	
5. Vzdělávací obsah	str. 24
Naše vzdělávací nabídka:	str. 25
1. Podzim	str. 25
1.1 Já a mojí kamarádi	str. 25
1.2 Jak nám chutná podzim	str. 26
1.3 Jak je podzim barevný	str. 27
2. Zima	str. 28
2.1 Těšíme se na Vánoce	str. 28
2.2. Zima je tu, děti.....	str. 29
2.3 Pohádkové království	str. 30
2.4 Sportem ke zdraví	str. 31
3. Jaro	str. 32
3.1 Vítáme jaro	str. 32
3.2 Svátky jara	str. 33
3.3 U maminky je hezky	str. 34
4. Léto	str. 35
4.1 Tady žijeme	str. 35
4.2 Těšíme se na léto	str. 36
4.3 Užijme si prázdniny	str. 37
6. Systém evaluace	str. 39
7. Přílohy ŠVP.....	str. 40
8. Použitá literatura	str. 41



1. Obecná charakteristika školy

Naše mateřská škola se nachází v klidné části města, v blízkosti volné přírody. Sousedí se základní školou, budovou školní družiny a tvoří tak společně zónu vzdělávání v našem městě. Kapacita školy je 180 dětí. Provoz probíhá v sedmi věkově smíšených třídách. Třídy jsou umístěny ve třech pavilonech označených „A“ (3 třídy), „B“ (3 třídy) a „HP“ - hospodářský pavilon (1 třída). V pavilonu „A“ se nachází třída žlutá, zelená a duhová. V pavilonu „B“ třída červená, modrá a třída Sluníčko. V hospodářském pavilonu je umístěna třída Beruška, kuchyň, ředitelna, sborovna, kancelář, prádelna, spisovna. Prostory naší mateřské školy jsou dostatečně velké, třídy jsou situovány na jihovýchod, jsou proto prosluněné i vhodně osvětlené. Jednou z předností naší školičky je rozlehlá zahrada vybavená moderními hracími prvky. Členitost, vzrostlé stromy a přirozená přírodní zákoutí zahrady nám dávají příležitost pobývat často na čerstvém vzduchu a být součástí dění v přírodě ve všech ročních obdobích. Zahrada je vhodná k pohybovému vyžití, experimentování, poučení, ale především ke hře.

Historie naší školy

Potřeba existence mateřské školy v našem městě vyvstala již ve 30. letech minulého století. Bakovské ženy zaměstnané v místní rákosové výrobě by mateřskou školu rády přivítaly. Tento záměr se podařilo uskutečnit až po 2. světové válce. Mateřská škola byla otevřena 1.11.1945 v domě č.p. 482 ve Fügnerově ulici. Provoz probíhal v jedné místnosti. Od 50. let 20. století byly třídy umístěny ve vile č.p. 311 v Palackého ulici. Část této budovy sloužila pro potřeby mateřské školy až do roku 2009. V 80. letech 20. století byla započata výstavba nové mateřské školy v Palackého ulici č.p. 978 za podstatné pomoci místních obyvatel a spolků. K tomuto účelu byl využit pozemek v těsném sousedství již zmiňované vily. Nově vybudovaná mateřská škola byla slavnostně otevřena 1. září 1983.

V letech 2008 – 2010 prošla škola rozsáhlou rekonstrukcí. Na jaře roku 2009 byla s využitím vlastních finančních prostředků města dokončena nástavba pavilonu „B“. V létě roku 2009 byla schválena dotace ve výši 21 858 683,- Kč z Regionálního operačního programu Střední Čechy na realizaci projektu „Rozšíření a zkvalitnění výuky v mateřské škole Bakov nad Jizerou“. Cílem tohoto projektu bylo zbudování nástavby dvou pavilonů naší mateřské školy (pavilonu „A + hospodářského pavilonu), navýšení kapacity zařízení, zkvalitnění výuky ve všech oblastech předškolního vzdělávání, zavedení moderních technologií do výuky, obnova vybavení



zahrady. Celý tento projekt byl ukončen slavnostním otevřením nových a zmodernizovaných prostor v létě 2010. V roce 2015 získal náš zřizovatel další finanční prostředky na projekt „Snížení energetické náročnosti budovy mateřské školy“. V rámci této dotace bylo provedeno zateplení všech budov a celá mateřská škola se díky nové barevné fasádě vesele rozzářila. V roce 2016 proběhly podstatné úpravy školní zahrady, a tím byla završena modernizace naší mateřské školy.

Všechny významné události jsou každý školní rok zaznamenávány do pamětní knihy. Tato kniha, která vypovídá o rozvoji a životě mateřské školy v Bakově nad Jizerou od roku 1945, je pro nás vzácným dokumentem.

Tradice

Udržování tradic považujeme v naší školce za vhodný prostředek výchovy dětí. Nejvýznamnější tradicí naší mateřské školy je Akademie školy, kterou pořádáme každý rok, vždy v měsíci červnu a to již od roku 1986. Děti se při této akci představí v krátkých vystoupeních před rodiči a širokou veřejností v místním divadle. Zároveň se slavnostně loučíme s našimi školáky. Tato akce bývá pěkným zážitkem pro děti i jejich diváky. Neodmyslitelnou součástí je i veřejně vystavené tablo budoucích školáků. Mezi další tradice naší školy řadíme pravidelné výstavy na vybrané téma, besídky s rodiči, Mikulášskou nadílku, Vánoční zvonění, Vynášení Morany, Hledání velikonočního zajíčka, Den rodin, cyklistické závody „Pohár města Bakova“, návštěva naučně prožitkové stezky „Klokočským lesem za hrou, vodou a ptačím zpěvem“ na jejíž realizaci se v letech 2009 až 2010 mateřská škola podílela.

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky předškolního vzdělávání v mateřské škole mají přispívat ke společenskému soužití, které je naplněno péčí o dítě, jejich výchovu a vzdělávání. K zajištění základních potřeb dětí, mezi které můžeme řadit potřeby biologické, potřebu jistoty a bezpečí, potřebu dostatečného množství adekvátních podnětů, potřebu lásky a sounáležitosti.

2.1 Věcné podmínky

Věcné podmínky naší mateřské školy se výrazněji zlepšily po ukončení realizace projektu „Rozšíření a zkvalitnění výuky v mateřské škole Bakov nad Jizerou“, na který získal náš zřizovatel Město Bakov nad Jizerou dotaci



z Regionálního operačního programu Střední Čechy. V rámci tohoto projektu byla vybudována třída Beruška a třída duhová, dovybaveny i třídy stávající a zmodernizována zahrada a kuchyň. Dalším krokem ke zlepšení věcných podmínek byla realizace projektu „Snížení energetické náročnosti budovy mateřské školy“. V rámci této dotace bylo uskutečněno zateplení a nová barevná fasáda na všech budovách. Dále byla provedena rekonstrukce kotelny a celého vytápění mateřské školy. Podstatné úpravy proběhly také na školní zahradě.

Celý areál mateřské školy je oplocen, budova centrálně zabezpečena. Všechny pavilony školy jsou po celý den uzamčeny, každá třída má příslušný zvonek (na který je pro vstup nutné zvonit a ohlásit se). Škola svým interiérem i exteriérem odpovídá nejnáročnějším požadavkům moderního předškolního zařízení. Každá třída má k dispozici vlastní šatnu, sociální zařízení a přípravnou kuchyňku. Esteticky a barevně navazují na interiéry jednotlivých tříd. Třídy jsou vybaveny novým, moderním, diferencovaným nábytkem, otevřenými skřínkami či regály, koši a kontejnery na hračky, vždy tak, aby byly lehce dostupné dětem. Třída je rozdělena na dvě základní části. V prostoru, který je určen pro stolování, výtvarné a pracovní činnosti dětí, tvoří podlahovou krytinu PVC. V ostatních částech třídy jsou položeny koberce. Ložnice není stabilní, pro odpočinek dětí se lehátka denně rozkládají. Jsou bezpečná a zdravotně nezávadná. Lůžkoviny i dětské povlečení jsou kvalitní a estetické. Všechna okna jsou opatřena žaluziemi, které zajišťují přítomnost při odpočinku dětí a chrání před prudkým sluncem. Umělé osvětlení v jednotlivých třídách plně splňuje bezpečnostní a hygienické normy.

Třídy jsou rozděleny na různé hrací, pracovní a zájmové koutky, kde mají děti k dispozici příslušné pomůcky, materiál a především hračky. Výtvarný a pracovní koutek je vybaven mobilním vozíkem s úložným prostorem pro různý materiál. Výhodou je jeho snadná manipulace v prostorách třídy, dostupnost dětí k pomůckám a přehlednost. Součástí koutku je i praktická sušička výkresů, malířský stojan, pískovnička, hoblice. Hudební koutek nabízí různé druhy hudebních hraček, rozmanitý výběr CD. Ve čtyřech třídách je k dispozici piáno, v ostatních třídách varhany a kytary. V pohybovém koutku je možno využívat drobného sportovního náčiní (míče, stuhy, kroužky, šátky, překážkové sestavy), sportovního nářadí (ribstole, lavičky, trampolína, švédská bedna, skluzavky, molitanové sestavy, prohazovadlo, skákací pytle), rehabilitačních a relaxačních pomůcek (bazének s míčky, duhové říční kameny, masážní žebřík, balanční pomůcky). V dramatickém koutku naleznete divadlo, loutky všeho druhu, dětské kostýmy, 3D převleky. V rámci regionálního grantového programu ŠKODA AUTO byl několikrát podpořen náš projekt a díky němu jsme nadstandardně vybaveni pomůckami pro



dopravní výchovu. Pro pokusy a experimentování slouží váhy s miskami, dalekohledy, lupy, lis na květiny, miniskleníky, krabice s tajemnými předměty. V rámci digitalizace školy z Národního plánu obnovy byly zakoupeny digitální vzdělávací pomůcky jako Včelka Beeboot, robot Ziggy, notebooky, edukační tabule. Další moderní pomůckou školy jsou dvě interaktivní tabule, počítače se vzdělávacími programy pro děti a další audiovizuální technika – radiomagnetofony, dataprojektory, tablety, fotoaparáty. V rámci projektu „Podpora logopedické prevence“ byly zakoupeny pomůcky pro děti, odborná a dětská literatura, vytvořeny logopedické koutky se zrcadly. V koutku domácnosti děti využívají dětské kuchyňky s moderním vybavením, obývací pokoje, kočárky, panenky, oblečky. Dále mají k dispozici různé druhy stavebnic, kostek, dopravních prostředků, didaktických her, pohádkové a naučné literatury. Komplexní diagnostickou pomůckou pro děti je Klokánův kufr obsahující materiál pro celkový rozvoj jednotlivých oblastí u dětí předškolního věku. Pomůcky, které podporují poznávání naší vlasti (státní vlajka, znak, mapy, naučné knihy, encyklopedie, fotografie), jsme získali díky úspěšné účasti v grantovém programu firmy ŠKO-ENERGO. V rámci projektu Naši noví kamarádi jsme pořídili pomůcky na podporu dětí s odlišným mateřským jazykem, na podporu dětí uprchlíků z Ukrajiny. Veškerý výtvarný pracovní materiál, hračky a pomůcky jsou dle potřeby průběžně doplňovány a obměňovány.

O výzdobu a úpravu tříd, šaten a ostatních prostor se starají učitelky společně s dětmi. Děti mají tak příležitost ukázat své výrobky rodičům a ostatním návštěvníkům mateřské školy. Jednotlivá schodiště jsou vyzdobena tradičními orobincovými výrobky, které prezentují historii našeho města a keramikou vyráběnou v nedalekých Zvířeticích.

Centrální kuchyň je moderní, plně funkční, nádobí a kuchyňské náčiní je především z nerezového materiálu, vše odpovídající stanoveným předpisům. Kromě běžných kuchyňských spotřebičů (škrabka brambor, stolní robot, víceúčelová pánev, termosů na jídlo, kompostér) je také vybavena konvektomatem, který se významně podílí na zdravém stravování.

Na budovy mateřské školy navazuje prostorná, účelně vybavená zahrada. Děti ke svým hrám mají možnost využívat pět pískovišť zabezpečených ochrannými sítěmi, prolézačky, skluzavky, houpačky, mašinku, pohyblivou lávku, několik dětských zahradních domečků, zahradní nábytek, velké množství sportovních, pohybových a námětových pomůcek (koloběžky, odrážedla, šlapadla, tříkolky, fotbalové branky, basketbalové koše, míče, chůďy, dopravní značky, semaforey a zimní sportovní vybavení).

Naším cílem je plně a efektivně využívat všech nabízených věcných podmínek, včetně pomůcek pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.



Rozvíjet tak u dětí povědomí o možnostech jejich využití v praxi. Podle potřeby doplňovat vybavení tříd i hospodářského zázemí mateřské školy.

V rámci financí z Evropské unie a ve spolupráci s Místní akční skupinou Boleslavsko vyhledávat dotační programy, pomocí kterých bude možná další postupná revitalizace a modernizace zahrady. Průběžně doplňovat keře, stromy a květiny na zahradu mateřské školy. Promýšlet navýšení kapacity mateřské školy vzhledem k předpokládanému nárůstu obyvatel města. V rámci projektu „Šablony pro mateřskou školu“ zakoupit pomůcky vztahující se k danému tématu a obohatit jimi výchovně vzdělávací práci.

2.2 Živospráva

V naší mateřské škole je dětem poskytována pestrá, chutná a nutričně vyvážená strava připravovaná podle pečlivě dodržovaných zdravotně – hygienických parametrů. Dítě má možnost ochutnat jídla, která nejsou v jeho rodině obvyklá, rozšířit si svůj jídelníček a vytvořit základy zdravého životního stylu. Při jídle na děti pozitivně působí vzor učitelky i ostatních dětí, možnost výběru, vytvoření prostoru pro samostatnost a sebeobsahu. Učitelky dítě respektují, do jídla jej nenutí, ale vhodně motivují. Do jídelníčku je denně zařazována zelenina a ovoce, mléko a mléčné výrobky, často celozrnné pečivo. Jednou týdně bílé či rybí maso, upřednostňují se výrobky s nízkým obsahem tuků. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Různé druhy ovoce nabízíme již v ranních hodinách.

Dbáme na dodržování pitného režimu, pít mohou děti dle své potřeby během celého dne, vybrat si mohou z několika nabízených nápojů – voda, čaj, džus. Na školní zahradě jsou připravené termosy s ochucenou vodou.

Uvědomujeme si, že pohyb je pro život dítěte nezbytný, je spontánní fyzickou potřebou. Vytváříme proto podmínky pro každodenní pravidelné, pohybové činnosti v prostorách třídy. Pobyt venku uskutečňujeme denně, zpravidla dvě hodiny během dopoledne. Od jara do podzimu pobýváme na školní zahradě, a to nejen v dopoledních, ale i v odpoledních hodinách. K pobytu využíváme přírodu v okolí mateřské školy, městská sportoviště. Do našich aktivit velmi často zařazujeme projekty podporující pohyb, zdravý životní styl, polodenní vycházky a výlety do přírody.

Po dopoledních aktivitách děti odpočívají podle individuálních potřeb – půl až dvě hodiny. Dětem, kterým stačí k regeneraci sil kratší doba odpočinku, nabízíme vhodné klidové činnosti, individuální práci, rozumové a tvořivé činnosti. Učí je k ohleduplnosti a respektování nutnosti klidné atmosféry v době spánku ostatních dětí. Naším cílem je upevňovat u dětí



zdravý životní styl, každoročně zařazovat celoškolní projekty zaměřené na aktivní pohyb (Sportovní hry) a přenést co nejvíce činností na školní zahradu.

2.3 Psychosociální podmínky

Emoční stabilita je základem dobrého duševního zdraví každého dítěte. Snažíme se proto vytvářet takové prostředí, ve kterém se dítě cítí jistě, bezpečně a spokojeně. Všichni zaměstnanci školy jednají s dětmi tak, aby uspokojovaly jejich obecně lidské, individuální a vývojové potřeby, vždy citlivě, nenásilně a s porozuměním. Snaží se navozovat situace pohody a klidu. Děti nejsou neúměrně zatěžovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností. Při výchově se soustředujeme nejen na dítě, ale i na jeho rodinu, respektujeme kulturní zázemí, ve kterém dítě vyrůstá, tradice, jež jednotlivé rodiny dodržují. Chápeme dítě jako osobnost, která má své individuální potřeby a zájmy. Uplatňujeme pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

Vztah dětí a učitelky je přátelský, založený nejen na respektování pravidel soužití dětí v heterogenních skupinách, tedy vzájemné pomoci, respektování mladšího, ohleduplnosti, ale i na jasně a srozumitelně vydávaných pokynech učitelkou. Volnost a osobní svobodu dětí se snažíme vyvážit nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat potřebný řád a bezpečnost. Omezení jsou prezentována laskavě, vlídně a vycházejí ze zákonitostí vývoje a potřeb jednotlivých dětí. Uvědomujeme si, že zakusit pocit volnosti a radosti je pro děti stejně žádoucí a nezbytné, jako bezpečný pocit pravidel a řádu. S dětmi vytváříme vlastní pravidla, která nám pomáhají proměnit mateřskou školu v zónu bezpečného prostoru. Ve třídách jsou zavedeny rituály, kterými se upevňují pocity sounáležitosti. Rituálem může být ranní pozdrav, komunitní kruh, oslava narozenin apod. Ovzduší vzájemné důvěry dětí a učitelky podporuje radost z práce a jeho tvořivost.

Učitelky vedou děti k samostatnosti při všech činnostech. Využívají kladného hodnocení a snaží se, aby si děti odnášely co nejvíce pozitivních prožitků, aby třída byla kamarádkým společenstvím, v němž jsou všichni spokojeni. Snažíme se, aby nabídka činností byla podnětná, pestrá a zohledňovala přirozené zájmy dětí, prohlubovala jejich vědomosti a dovednosti ve vztahu k požadavkům, které uplatní v budoucnosti. Dítě má možnost výběru nabízených činností nebo se zúčastnit pouze v roli pozorovatele. Zároveň je však nutné přihlížet k věku dítěte a k tomu, aby se na konci předškolního období vývojově přiblížilo k žádoucím kompetencím. Plně si uvědomujeme nebezpečí patologických jevů ve společnosti. Jedním z prostředků prevence je rozvoj prosociálního chování dítěte. K tomu, aby dítě mohlo být prosociální, potřebuje především zvládnout dovednost empatie,



schopnost pochopit situaci z pohledu druhé osoby, schopnost morálního úsudku a znát sociální normy a pravidla. Ve škole funguje efektivní způsob prevence rizikového chování včetně předcházení šikany. Za tímto účelem máme zpracovaný preventivní program na toto téma. Zahrnuje v sobě metody řešení a další opatření zaměřená přímo na nápravu šikanování. Podezření nebo tvrzení, že je dítě šikanováno, nikdy nepodceňujeme a snažíme se situaci účinně prověřit, a to i ve spolupráci s rodiči.

Z hlediska zachování psychohygienických požadavků střídáme činnosti řízené s volnou hrou. Dbáme na to, aby děti měly dostatek prostoru k relaxaci, uvolnění i k odpočinku v soukromí.

Pro nově přichozí děti nabízíme a doporučujeme postupnou adaptaci, jejíž délka je individuální, vždy podle potřeb dítěte. Chápeme, že vstup do mateřské školy je pro dítě i jeho rodinu velkou změnou. Naše mateřská škola má vytvořený doporučující adaptační program, se kterým jsou seznamováni rodiče na informativní schůzce před začátkem školního roku.

Do naší mateřské školy jsou děti přijímány podle stanovených kritérií. Při zařazování nových dětí do jednotlivých tříd především respektujeme přání rodičů. Dalšími ukazateli je věkové a genderové složení třídy.

Naším cílem je nadále vytvářet prostředí, ve kterém se dítě cítí jistě, bezpečně a spokojeně, vždy s ohledem na individuální potřeby konkrétního dítěte.

2.4. Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti a aktuální potřeby dětí. Snažíme se, aby poměr spontánních a řízených činností byl vyvážený. Důraz klademe na dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Děti mají možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách. Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby pracovaly svým tempem. Dostatečně dbáme na osobní soukromí dětí. Pokud děti cítí potřebu, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Stejně tak i mají děti možnost soukromí při osobní hygieně.

Den v naší školce probíhá takto:

Denní program je připravován se zřetelem na potřeby a přání dětí. Je pružný, umožňuje reagovat na neplánované situace, je přizpůsoben heterogenní skupině dětí. Denní program má vyvážený poměr řízených a spontánních činností, aktivity a odpočinku. Děti mají možnost prožít spokojeně, radostně a bezpečně den, kdy se mohou formou hry přirozeným dětským způsobem bavit, zaměstnávat a rozvíjet.



6,00 – 7,15 Příchody dětí, volné hry

Při vstupu do třídy se vzájemně přivítá dítě s paní učitelkou a ostatními dětmi pozdravem. Děti se scházejí v přízemí jednotlivých pavilonů, kde si společně hrají.

7,15 – 8,15 Děti se rozdělí do svých tříd. Ranní hry

Děti si zvolí formu hry a učitelka je motivuje do dalších aktivit, které podporují jejich rozvoj. Volné, námětové, didaktické, konstruktivní a pohybové hry, pracovní a výtvarné činnosti. V době ranních her může učitelka velmi dobře uplatňovat individuální přístup k jednotlivým dětem.

8,15 – 8,45 Komunitní kruh, ranní cvičení

Cílem komunitního kruhu je vytvářet soudržnost, pocit sounáležitosti, rozvíjet emoční inteligenci a pozitivní vztahy. Nedílnou součástí je i rozvoj slovní zásoby, dovednost naslouchat, schopnost projevit své názory a city před ostatními. Tvar kruhu chápeme jako symbol rovnosti mezi všemi zúčastněnými.

Cílem ranního cvičení je zlepšovat tělesnou zdatnost dětí, rozvíjet pohybové dovednosti, fyzické zdraví, psychické uvolnění. Při cvičení zařazujeme chůzi, běh, lezení, poskoky, zdravotní cviky zaměřené na jednotlivé části těla, cvičení s hudbou, s náčiním, cvičení na náradí, pohybové hry.

8,45 – 9,00 Svačina

Po hygieně se připravujeme na svačinu. Děti jsou vedeny k samostatnosti při obsluze a stolování. Vybírají si množství jídla, druh a množství nápojů podle vlastního uvážení.

9,00 – 9,30 Činnosti na dané téma

Děti mají možnost pracovat ve skupinách i individuálně, podle svého zájmu, schopností a možností. Pracujeme individualizovaně, vycházíme z diagnostiky, využíváme při práci diferenciaci. Vybírají si z připravené nabídky her, činností a úkolů k danému tématu. „Školáci“ pracují v samostatné skupině, kde společně řeší úkoly náročnějšího charakteru a upevňují si návyky potřebné pro budoucí život v základní škole. Učí se samostatnosti, schopnosti vyhodnotit co nejlépe situaci a rozhodnout se, přiměřené soustředěnosti a pozornosti, důslednosti v dokončení své práce, nutnosti reagovat na pokyn učitelky.

Hodnotící kruh

Po ukončení činností se děti zpravidla opět sejdou v kruhu, kde mají možnost zhodnotit, jak se jim pracovalo, v čem byly úspěšné, které činnosti je nejvíce zaujaly, s kým spolupracovaly, kdo jim pomáhal. Hodnotící kruh je důležitým prvkem sebereflexe, rozvíjí souvislé vyjadřování, posiluje sociální vztahy.



9,30 – 11,30 Pobyt venku

K pobytu venku využíváme městská sportoviště a hřiště, ale především naši rozlehlou zahradu. Vybavení zahrady slouží k tělovýchovným aktivitám, k tvořivým a námětovým hrám, k pozorování přírody. Vycházky do okolí bývají spojené s tématem dne. Umožňují poznávat naše město, jeho okolí a rozvíjet fyzickou zdatnost. Vedou k dodržování pravidel chování při sportu a v provozu města. Především však jsou důležitým prostředkem k získávání poznatků o živé a neživé přírodě. Děti se učí přírodu pozorovat, poznávat přírodní zákonitosti, chránit ji. Takto přirozenou a nenásilnou cestou seznamujeme děti s ekologickou výchovou.

11,30 -12,00 Hygiena, oběd

Oběd je nejen příležitostí k uspokojování biologické potřeby, ale znamená také sociální a kulturní zkušenost. Děti jsou vedeny k samostatnosti s přihlédnutím k jejich individuálním možnostem. Mimo nalévání polévky se děti obsluhují zcela samy. Každé dítě má možnost jíst svým tempem. Podstatným faktorem přístupu učitelky je respektování individualit jednotlivých dětí ve vztahu k různým druhům potravin.

12,00 – 14,00 Odpolední odpočinek

Děti, které tráví v mateřské škole celý den, potřebují čas na odpočinek, odreagování se od denních činností. Ukládají se k odpočinku na svou postýlku, mohou mít u sebe oblíbenou plyšovou hračku, poslouchají pohádku, relaxační hudbu a odpočívají. Respektujeme individuální potřebu spánku. Dětem, které neusnou, jsou nabízeny klidné, tiché činnosti jako je kreslení, skládání, prohlížení knih. Dodržujeme pravidlo – „Hrajeme si tak, abychom nerušily spící kamarády.“

14,00 – 14,30 Hygiena, svačina

Po hygieně se připravujeme na svačinu. Děti jsou vedeny k samostatnosti při obsluze a stolování. Vybírají si množství jídla, druh a množství nápojů podle vlastního uvážení.

14,00 – 16,30 Odpolední činnosti

Děti si vybírají činnosti podle vlastní volby. V případě pěkného počasí využíváme k odpoledním hrám i zahradu. Po příchodu rodičů se děti rozloučí s paní učitelkou a kamarády a odcházejí domů.

2.5 Řízení mateřské školy

Ředitelka spolu se zástupkyní ředitelky tvoří tým vedení mateřské školy. Ředitelka vymezila povinnosti, kompetence a pravomoci zaměstnanců v příslušných vnitřních dokumentech školy (pracovní náplň, organizační řád, roční plán, školní řád, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků).



Ředitelka vytváří prostor pro spoluúčast při řízení školy, všechny učitelky mají spolurozhodující hlas a podílí se tak na dění a chodu mateřské školy. Ředitelka vydala školní vzdělávací program, na jehož přípravě a tvorbě se podílel celý učitelský kolektiv. Ředitelka spolu se zástupkyní ředitelky vykonávají hospitační a kontrolní činnost. Hodnotící činnosti probíhají podle evaluačního systému. Vedení školy cíleně pečuje o naplnění relevantních potřeb každého zaměstnance školy, o jeho profesní rozvoj, vytváří podmínky pro výměnu učitelských zkušeností a účinně podporuje začínající učitelky. Ředitelka i zástupkyně ředitelky se snaží zaměstnance pozitivně motivovat, podporují jejich vzájemnou spolupráci a spolupráci s rodiči. Ředitelka školy aktivně spolupracuje se zřizovatelem mateřské školy, pravidelně se účastní zasedání zastupitelstva města, je členkou komise pro sport a vzdělávání. Udržuje pracovní kontakt s místní základní školou, se školskými poradenskými zařízeními, dětskou lékařkou a některými dalšími organizacemi ve městě. Naším cílem je zvyšovat a prohlubovat profesní a osobnostní kvality ředitelky (dokončení MBA studia) a zástupkyně školy dalším vzděláváním v oblasti pedagogického a strategického řízení školy, v oblasti školské legislativy, osobnostně sociálního rozvoje, pedagogiky, včetně speciální pedagogiky. Nadále pracovat v menších pracovních tematicky zaměřených skupinách – inkluze, diagnostika, evaluace. Uskutečňovat osobní pohovory poskytující zpětnou vazbu, zařazovat nabídku teambuildingu v různých formách.

2.6. Personální a pedagogické podmínky

Pracovní kolektiv tvoří učitelky, asistentky pedagoga a provozní zaměstnanci školy. Ve škole je zaveden funkční informační systém. Pravidla pro práci všech zaměstnanců jsou vymezena vnitřními směrnici a náplní práce jednotlivých zaměstnanců. Všechny učitelky mají předepsanou odbornou kvalifikaci, čtyři jsou absolventkami vysoké školy v příslušném oboru. Všechny pedagogické pracovnice si průběžně zvyšují svou odbornost účastí na seminářích a studiem příslušné literatury. Toto vzdělávání je zabezpečováno v rozsahu finančních a provozních možností mateřské školy. Zajímají se o nové trendy ve vzdělávání a získané poznatky se snaží uplatnit v rámci učitelské činnosti. Nejvyšším poradním orgánem je pedagogická rada, na které se společně řeší pedagogické a provozní otázky školy. Porady probíhají pravidelně jednou za dva měsíce. V případě potřeby jsou zařazovány operativní porady pro pedagogické i provozní zaměstnance. Učitelky akceptují filosofii pojetí předškolního vzdělávání, ztotožňují se s jeho cíli, s jeho specifiky zejména v oblasti metod, forem a organizace práce. Uvědomují si význam všudypřítomných rámcových cílů a cílů jednotlivých vzdělávacích



oblastí, včetně klíčových kompetencí, které jsou součástí rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Služby jednotlivých učitelek se ve všech třídách překrývají, minimálně tři hodiny denně. Takto organizovaná pracovní doba umožňuje učitelkám lépe se věnovat dětem především v menších skupinkách a individuálně. Velký důraz je kladen na vytváření zdravého ovzduší důvěry, tolerance, vzájemné spolupráce a respektování jednotlivých názorů a odlišností.

Každý pracovník má svěřenou určitou oblast činností, kterou se výrazně podílí na chodu školy. Školní vzdělávací program je vypracován ve spolupráci všech pedagogických pracovníků školy. Tematicky zaměřené skupiny učitelek pracují efektivně s cílem zlepšovat kvalitu poskytovaného vzdělávání. Všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly, učitelskými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Z výsledků kontrolní a evaluační činnosti jsou vypracovány závěry pro další práci. Rovněž provozní zaměstnanci jsou seznámeni se základními cíli a specifiky předškolního vzdělávání tak, aby v mateřské škole zachovávali stejné principy, zásady a postoje i individuální přístup k dětem. Dobrymi reprezentanty školy by měli být i ve vztahu k rodičovské veřejnosti.

Naším cílem je zvyšovat a prohlubovat profesní a osobnostní kvality pedagogů dalším vzděláváním, popř. vysokoškolským studiem. Vyhledávat alternativní možnosti financování dalšího vzdělávání. Nadále realizovat aktivity z Operačního programu Jan Amos Komenský prostřednictvím Výzvy č. 02_22_002 Šablony pro MŠ I. Zajistit tak další personální podporu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, uskutečnit sdílení zkušeností s jinými mateřskými školami a rozšířit spolupráci s rodiči formou pravidelných setkávání s odborníky. Doplnovat pedagogickou literaturu o knižní novinky možné k využití při samostudiu a v rámci svého profesního rozvoje.

2.7 Spolupráce s partnery

Naše mateřská škola není pouze uzavřenou komunitou. Vítá a rozvíjí spolupráci s dalšími partnery, kteří do jisté míry přispívají ke vzdělávání našich dětí. Škola efektivně využívá výsledky spolupráce ke zkvalitňování činnosti školy.

Spolupráce s rodiči

Vzájemnou spolupráci rodičů s mateřskou školou považujeme za jednu z hlavních a prvořadých priorit vedoucí ke spokojenosti dítěte v mateřské škole. Výjimečnost mateřské školy spočívá mimo jiné v každodenní přítomnosti rodičů



v mateřské škole, což přispívá k pozitivnímu klimatu školy. Jsme si vědomy dominantní role rodiny v rozvoji dítěte, a proto se spolupráci s rodinou naše mateřská škola maximálně otevírá.

Rodiče jsou průběžně informováni o dění v mateřské škole, seznamováni s vzdělávacím obsahem, postupy vzdělávání, jeho průběhu a výsledcích. Potřebné informace nabízíme také na společných třídních schůzkách, na individuálních setkáních v rámci konzultačních hodin. Pravidelně rodiče informujeme o všech událostech prostřednictvím každodenních přímých kontaktů, i prostřednictvím informační nástěnky v šatně každé třídy a ve vestibulech jednotlivých pavilonů. Také naše pravidelně aktualizované webové stránky slouží jako zdroj informací. Od roku 2011 vydává naše škola vlastní časopis, nyní v aktualizované modernější podobě, který se stal mezi rodiči velmi oblíbený. Umožňujeme rodičům spolupodílet se na programu školy a jeho hodnocení formou jejich podnětů, nápadů a připomínek.

Podporujeme společně strávený čas rodičů a dětí. Za tímto účelem pořádáme společné akce. Některé jsou organizovány pravidelně každoročně a jiné se mění podle zájmu, situace a možností.

Motivujeme rodiče k aktivnímu zapojení do projektů školy. Snažíme se, abychom nepracovali vedle sebe, ale především spolu, aby z komunikace mezi učitelkou a rodičem bylo vždy patrné, že učitelka má k dítěti pozitivní vztah a záleží ji na tom, aby se dítě v mateřské škole dobře cítilo a bylo zde spokojené. Diskrétnost a ochrana soukromí rodiny ve svěřených vnitřních záležitostech je samozřejmostí. Nabízíme odbornou literaturu, organizujeme setkání s odborníky – psychologem, pediatrem, logopedem.

Cílem spolupráce je i nadále zapojovat rodiče při organizaci společných akcí, motivovat k spoluúčasti na projektech školy a využívat profesních dovedností rodičů. Prostřednictvím vstřícné a respektující komunikace s rodiči napomáhat k rozvoji jednotlivých dětí. V rámci zlepšení informovanosti rodičů pořídíme komunikační kanál Správa mateřských škol – Naše MŠ.

Spolupráce se základní školou, školní družinou a základní uměleckou školou

Spolupráce mateřské školy a základní školy v našem městě je na velmi dobré úrovni. Návštěva „školáčků“ v základní škole, ve třídě prvňáčků a ve školní družině se uskutečňuje již před zápisem do základní školy. Děti tak mají příležitost seznámit se s prostředím jejich budoucího školního života. K zápisu do základní školy bývají pravidelně zvány i učitelky z mateřské školy.

Navštěvujeme koncerty a divadelní představení, která pro nás připravují děti ze základní umělecké školy. Velmi milé jsou pro nás spontánní návštěvy dětí z bakovské základní školy u nás v mateřské škole.



Naším cílem je výraznější propojení a návaznost předškolního a základního vzdělávání v našem městě např. formou seznamování a diskuse nad Rámcovým vzdělávacím programem, Školním vzdělávacím programem obou škol s kolegy z základní školy, formou návštěv učitelek základní školy. Využijeme žáků ZŠ při akcích jako např. Mikulášská nadílka, Sportovní hry, čtení prvňáčků předškolákům aj.

Spolupráce se zřizovatelem, veřejností

Zřizovatel naší školy, Město Bakov nad Jizerou, nám svým velmi vstřícným přístupem umožňuje vytvářet nadstandardní podmínky pro výchovu a vzdělávání našich dětí. Podle potřeb a zájmu zřizovatele připravujeme s dětmi vystoupení pro veřejnost, pravidelně navštěvujeme Dům s pečovatelskou službou, Městskou knihovnu a příležitostně další instituce ve městě. Zúčastňujeme se výstav a akcí pořádaných městem. Bakovskou veřejnost o dění v mateřské škole informujeme v měsíčníku Bakovsko, prostřednictvím webových stránek i našeho časopisu. Úspěšně spolupracujeme se sportovním klubem Bike Ski Bakajda.

Spolupráce s odborníky

V případě potřeby specializovaných služeb škola spolupracuje s:

- Pedagogicko–psychologickou poradnou Středočeského kraje, pracoviště Mladá Boleslav
- Speciálně pedagogickým centrem v Mladé Boleslavi – Mgr. Kateřinou Nevřelovou, Mgr. Zuzanou Nevřelovou, Mgr. Martinou Večeřovou – speciální pedagog, logoped
- Klinickým logopedem - Mgr. Irenou Kučerovou, Mgr. Hedvikou Klemovou
- Pediatrem MUDr. Lenkou Fiedlerovou
- NAUTIS Praha
- Psychologem PaedDr. Ivou Svárovskou
- Společností EDA pro zrakově postižené
- Koordinátorem logopedické péče pro Středočeský kraj
- Společností Místní akční skupina Boleslavsko – spolupráce, setkávání, investiční akce, pomoc na dotacích Evropské unie

2.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je ten, kdo k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.



Podpůrná opatření chápeme jako nezbytné úpravy ve vzdělávání, odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Mateřská škola nastavuje pravidla poskytování podpůrných opatření I. stupně, jejich realizaci s využitím plánu pedagogické podpory i pravidla vyhodnocování účinnosti takto poskytnutých podpůrných opatření. Plán pedagogické podpory zahrnuje z hlediska obsahu zejména popis obtíží dítěte a speciálních vzdělávacích potřeb. Definuje podpůrná opatření, která škola nastavila, dále cíle podpory a vyhodnocování naplňování plánu. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytování podpůrných opatření I. stupně doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Podpůrná opatření II - V. stupně nastaví školské poradenské zařízení formou doporučení. Toto doporučení obsahuje všechna klíčová sdělení o charakteru obtíží dítěte, o jeho speciálních vzdělávacích potřebách a o všech relevantních podpůrných opatřeních. Podpůrná opatření poskytujeme samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů vymezených v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb. a v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami dítěte.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá formou individuální integrace. Integrace ve skupině nastává tehdy, pokud je tu jeden pro druhého. Dítě se zde stává plnohodnotným partnerem ostatním. Hledáme řešení, které nebude nikoho omezovat a zároveň všechny obohatí a připraví kvalitně každé dítě jednotlivě na další životní etapu. Učitelka, popřípadě asistent pedagoga s dětmi individuálně pracuje na rozvoji a upevňování potřebných dovedností a úzce spolupracuje s rodiči. Vytváříme inkluzivní prostředí, kde se všechny děti účastní plně programu třídy, a kolektiv je empatický k potřebám druhých. Chceme zajistit pro děti v mateřské škole takové podmínky pro jejich vzdělávání, které reflektují možnosti dětí, jejich potřeby ve vztahu k jejich aktuálnímu věku; rozvíjejí a podporují výchovu dětí, respektují míru nadání i dopady zdravotního stavu do jejich přípravy na školu. Inkluzivní vzdělávání je založeno na hodnotě společného vzdělávání, které učí žít různé lidi společně. Vnímají společné soužití jako samozřejmost, vzájemně se učí si rozumět.

Jsme si vědomi, že rozvoj osobnosti dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami závisí na citlivém a přiměřeném působení okolí. Snažíme se toto dítě přijímat stejně jako jiné děti, aby nedostávaly od okolí častěji než ostatní negativní zpětnou vazbu. Snahou školy je zajistit optimální podnětné prostředí, individuální přístup, vhodný didaktický materiál, kompenzační, rehabilitační, učební pomůcky a technické vybavení, vhodné metody a formy práce s těmito dětmi. V případě potřeby se snažíme zajistit a vytvořit další pozici asistenta pedagoga. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v souladu



s individuální integrací se zaměřením na rozvoj kompetencí pedagogických pracovníků mateřské školy pro oblast vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Za velmi důležitou součást vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami považujeme v naší mateřské škole nadstandardní spolupráci se zákonnými zástupci těchto dětí.

Cílem je podpora rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání v rámci nejlepšího zájmu dítěte.

2.9 Podmínky pro jazykovou přípravu dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem – cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, zabezpečujeme podporu při osvojování českého jazyka. Jsme si vědomi, že včasná jazyková podpora dětí je důležitá pro začlenění do společnosti. Již od samotného nástupu do mateřské školy poskytujeme jazykovou podporu především formou individuálního přístupu v rámci běžných vzdělávacích činností a ve spolupráci s rodinou.

V případě počtu 4 a více dětí cizinců v povinném předškolním vzdělávání zřizujeme skupinu/y pro jazykovou přípravu v rozsahu jedné hodiny týdně rozdělenou dle potřeb dětí a možností školy do dvou a více bloků v průběhu týdne. V případě potřeby jazykové podpory dítěte zařazujeme do skupin/y pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání (například děti z rodin ukrajinských uprchlíků).

Naším cílem je, aby tyto děti při přechodu na základní školu měly dostatečné jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní plnohodnotně se zapojit do výuky a umožní školní úspěch.

2.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Za nadané dítě se považuje dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Pro nadané děti vytváříme podmínky k co nejširšímu využití potenciálu dítěte, připravujeme optimální vzdělávací prostředí, nabízíme kompenzační pomůcky, vyhledáváme vhodné metody a formy práce, v případě potřeby vytváříme individuální vzdělávací plány. Pro rodiče těchto dětí nabízíme konzultační hodiny, pomoc, radu, informaci o nabídce dalších možností rozvíjení talentu. Dětem umožňujeme účast na soutěžích a v dalších projektech dle zájmu.

Podporujeme nadání a rozvoj silných stránek těchto dětí. Zajišťujeme realizaci stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání.



2.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Naše mateřská škola organizuje dle kapacitních možností předškolní vzdělávání i pro děti dvouleté. Tyto děti zařazujeme dle možností do všech našich sedmi heterogenních tříd. Jsme si vědomi vývojových specifíků i potřeb dvouletých dětí i nadměrné zátěže v případě pobytu ve větším kolektivu dětí různých věkových skupin, a proto do budoucna plánujeme zřízení samostatné třídy pro tuto věkovou skupinu.

Tato varianta se nám jeví jako nejpříjemnější řešení pro osobní pohodu jednotlivých dětí, rodičů, učitelek i pro efektivní vytváření vhodných podmínek pro děti raného věku.

Vhodnou péči pro dvouleté děti se samozřejmě snažíme zajistit i v podmínkách heterogenních tříd. Za prioritu považujeme úzkou spolupráci s rodinou. Doporučujeme a zabezpečujeme dostatečný čas pro adaptaci vždy podle individuálních potřeb jednotlivých dětí. Snažíme se dětem poskytnout dostatek emoční podpory, zajistit pocit bezpečí, srozumitelná pravidla. Vzdělávací činnosti se snažíme realizovat v malých skupinkách nebo individuálně, vždy podle potřeb a volby dětí. Upřednostňujeme tyto formy a metody vzdělávání – situační učení, učení nápodobou, vlastním prožitkem a především hrou. Snažíme se dětem ponechat co nejvíce prostoru pro volné hry a pohybové aktivity, odpočinek a relaxaci a citlivě přizpůsobujeme organizaci dne. Střídáme nabídkové činnosti, trénujeme návyky a praktické dovednosti, učíme děti základním sociálním a hygienickým návykům.

Třídy máme vybavené dostatečným počtem hraček a pomůcek, které podněcují pohybovou aktivitu, velmi důležitou činnost dvouletých dětí. Ve třídách nechybí jednoduché stavebnice, hračky, se kterými děti mohou manipulovat, rozkládat je, skládat, vkládat a rozvíjet tak přirozené manipulační schopnosti. Stavebnice z větších prvků, které lze stavět na sebe, vláčky, velká auta, odrážedla, kočárky. V knihovničkách je pro dvouleté děti připravený velký výběr leporel podporujících čtenářskou pregramotnost.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se mimo jiné zaměřujeme na problematiku vzdělávání dvouletých dětí studiem příslušné literatury.

Naším cílem je nadále vytvářet vhodné prostředí pro tuto věkovou skupinu dětí a především úzce spolupracovat s rodiči těchto dětí.



3. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy jsou přijímány děti od 2 do zpravidla 6 let. V naší mateřské škole probíhá výchova a vzdělávání dětí v sedmi třídách. Všechny třídy jsou věkově smíšené. V pavilonu „A“ se nachází: přízemí – žlutá třída, 1. patro – zelená třída, 2. patro – duhová třída. V pavilonu „B“: přízemí – červená třída, 1. patro – modrá třída, 2. patro – sluníčková třída, v pavilonu „HP“: 1. patro – berušková třída.

Od 1.1.2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Dítě může být vzděláváno i formou individuálního vzdělávání, podmínky pro toto vzdělávání jsou podrobně popsány ve školním řádu. Pokud je omezena osobní přítomnost dětí v mateřské škole, poskytuje mateřská škola těmto dětem vzdělávání distančním způsobem v míře odpovídající okolnostem a podmínkám jednotlivých dětí. Možnosti způsobu naplňování distančního vzdělávání na naší mateřské škole jsou konkrétně popsány ve školním řádu.

Dítě se do mateřské školy přijímá na základě žádosti zákonných zástupců. Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání obdrží zákonní zástupci v předem stanoveném termínu v mateřské škole nebo na webových stránkách školy. Děti jsou přijímány ve správním řízení podle kritérií uvedených v dokumentu „Směrnice pro přijímání dětí“. Jednotlivá kritéria stanovuje ředitelka školy v souladu s platnou legislativou. Při zařazování dětí do jednotlivých tříd bereme ohled na přání rodičů, věkový poměr dětí, na sourozenecké dvojice a na vyvážený poměr chlapců a dívek.

Všechny učitelky se snaží při své výchovně vzdělávací práci uplatňovat formy a metody vzdělávání, které vychází z filozofie a dlouhodobých cílů naší mateřské školy. Upřednostňujeme především hru jako nejpřirozenější aktivitu předškolního věku. Důraz klademe na prožitkové, kooperativní učení a prosociální dovednosti dětí. Pracovní doba učitelek je rozvržena tak, aby docházelo k co největšímu překrývání směn. Ve většině tříd je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů v rozsahu tří hodin. Tato skutečnost umožňuje využívat práci s menší skupinou dětí a zajistit tak potřeby jednotlivých dětí. K překrývání směn učitelek dochází zejména při následujících činnostech – řízená činnost po dopolední svačině, příprava na pobyt venku, pobyt venku, příprava na oběd, oběd, příprava na odpočinek. Ve třídách, kde se vzdělává dítě s určitým znevýhodněním, pracuje kromě pedagogů, také asistent pedagoga. Naším cílem je nadále vytvářet pohodové, klidné a vstřícné prostředí, ve kterém se dítě cítí bezpečně a kde je prostor pro individuální přístup ke každému dítěti.



4. Charakteristika vzdělávacího programu

„HROU SPOLEČNĚ ZA POZNÁNÍM“

Motto: „Jaro, léto, podzim, zima,
ve školce je vždycky prima.
Jsme tu všichni kamarádi,
co se mají spolu rádi.“

Filozofie: Vlídne, bezpečné a podnětné prostředí mateřské školy a aktivní spolupráce s rodinou jsou základem pro zdravé a radostné dětství.

Dlouhodobé cíle:

- Vytvářet prostředí s dostatkem přiměřených podnětů k všestrannému rozvoji a individuálním potřebám každého dítěte
- Upřednostňovat hru jako nejpřirozenější aktivitu dítěte předškolního věku
- Doplnovat a podporovat rodinnou výchovu a aktivně spolupracovat s rodiči
- Vést děti k získávání poznatků na základě prožitku
- Vytvářet v dětech vstřícný a pozitivní vztah k sobě navzájem, k přírodě, k okolnímu světu
- Zvyšovat kvalitu a efektivitu práce učitelek prostřednictvím sebepoznávání a sebevzdělávání.

Při tvorbě tohoto školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z evaluace předchozího školního vzdělávacího programu. Základem pro tvorbu našeho školního vzdělávacího programu jsou záměry Rámcového vzdělávacího programu, které jsme podrobně rozpracovali podle podmínek naší školy.

Směr našeho výchovného působení je vyjádřen ve filozofii a dlouhodobých cílech.

Formy a metody vzdělávání

Jsme si vědomy velkého významu vzdělávání v předškolním období. Víme, že každá událost, každá osoba i prostředí velkou měrou ovlivňují život dítěte i v budoucnu. V dětech jsou rané zážitky pevně zakotvené a silně, i když nepřímě, ovlivňují jejich mnohá dospělá konání. Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu a zajistit maximální rozvoj



v rámci jeho individuálních rozvojových možností. Snažíme se vytvářet podnětné, zajímavé prostředí, aby se dítě cítilo v dané skupině důležité, nenahraditelné, aby pocíťovalo spokojenost, pohodu a jistotu.

Výchova a vzdělávání v naší mateřské škole probíhá ve věkově smíšených (heterogenních) třídách. Toto uskupení je dětem předškolního věku nejpřirozenější. Velkým kladem je skutečnost, že dítě může v takové třídě pobývat se svými sourozenci, popřípadě s již známými staršími nebo mladšími kamarády. Dnešní děti žijí a rostou do společnosti, která je postavena na odlišných principech než společnost jejich rodičů a prarodičů. K plnohodnotnému životu budou potřebovat umět se a chtít se učit přijímat změnu, řešit problémy, rozhodovat se, domluvit se s vrstevníky i s lidmi ostatních věkových skupin. Smyslem věkově smíšených skupin je vytvořit dětem mnohem větší prostor pro spolupráci. Děti se tak učí navzájem způsobem, který nemohou nahradit ani učitelé, ani rodiče. Protože si jsou děti ve svém myšlení, pocitech, řeči a představivosti mnohem blíže než dospělí, mohou si předávat poznatky a zkušenosti ztelně jednodušeji. Mladší děti se učí lépe od starších kamarádů než od dospělých. Zavedená pravidla skupinového soužití přijímají děti lépe, když je po nich nevyžadují pouze dospělí, ale jsou-li v tomto vzorem i starší děti. Do her rozehraných staršími dětmi se mladší děti bez obtíží zapojují. Učitelky v naší mateřské škole nepochybují o potřebě věkově smíšených skupin, umí s takovou skupinou pracovat, rozvíjet ji.

Při vzdělávání se zaměřujeme k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Vycházíme z dětských portfolií, záznamů o skupině a jednotlivých dětech. Uplatňujeme sdílený systém získávání aktuálních informací o výsledcích každého dítěte a sledování jejich vzdělávacích pokroků, které pravidelně vyhodnocujeme. Podle potřeby dítěte realizujeme podpůrná opatření, využíváme plán pedagogické podpory, vyhodnocujeme účinnost podpory, případně doporučujeme služby školských poradenských zařízení. Neusilujeme o vyrovnané výkony jednotlivých dětí, ale o vyrovnaní jejich vzdělávacích šancí. Děti s odkladem školní docházky vzděláváme podle individuálních vzdělávacích plánů. Snažíme se, aby každému dítěti byly nabízeny odpovídající vzdělávací činnosti. Důraz klademe na vhodné pedagogické vedení v takové míře, které je pro dítě vyhovující, a které je v jeho rozvoji a učení posouvají. Všechny záznamy o dítěti jsou považovány za důvěrné. Jsou dostupné pouze učitelkám a rodičům.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech situacích a činnostech v průběhu celého dne. Snažíme se, aby každé dítě mělo možnost a příležitost učit se podle svých předpokladů a schopností, aby si samo mohlo vybrat činnost, která ho zaujme, která mu nejvíce vyhovuje, ve které může být úspěšné. Do svých plánů



zahrnujeme především dětské nápady, děti jsou spolutvůrci vzdělávacího procesu. Učitelka nezastává roli neomylné autority, ale je spíše dítěti průvodcem celého procesu vzdělávání. Žádná činnost, kterou dítě v mateřské škole provádí, se neobejde bez prožitku. Dítě vychovává každá situace, které je přítomno, ať v pozitivním či negativním smyslu. Naší snahou je, aby převažovaly prožitky pozitivní. Dítě má mít z her a aktivit radost a cítit se při nich šťastné. Ze zkušeností víme, že se dítě učí zejména vlastní činností a učitelka napomáhá při jeho učení. Takto vedený vzdělávací proces upevňuje důvěru ve vlastní síly a schopnosti a povzbuzuje chuť k dalšímu učení. Dáváme dětem možnost osvojovat si poznatky a dovednosti v reálných souvislostech, které přinášejí možnosti vidět smysl toho, čemu se učí a prakticky si vyzkoušely a ověřily, co se naučily. Předpokladem dobrého uskutečňování prožitého učení je bezpečné a neohrožující klima třídy, znalost konkrétních individuálních potřeb a možností jednotlivých dětí, naše kladné očekávání a připravené motivační prostředí k bezprostřednímu dětskému „sebeučení“ po celý den. Prožitek se nejlépe uplatňuje v projektovém vzdělávání.

Projekt představuje nabídku učiva, která se soustředí kolem určitého tématu nebo ústředního motivu. Využíváme přitom různorodé činnosti (vyprávění, námětovou hru, vycházku, kreslení, malování, zpívání, dramatizaci, pokus, bádání, exkurzi ...), které téma propojují a dodávají mu tak na rozmanitosti a pestrosti. Dítě má možnost volby a uplatnění svých vědomostí, dovedností a zkušeností, které si následně prohlubuje a rozšiřuje. Můžeme tak podchytit dětskou zvědavost s respektem k jeho individualitě. Do projektu se zapojují nejen děti a učitelé, ale i rodiče, zaměstnanci školy, případně i další instituce.

Důraz klademe na kooperativní učení, kde mají děti možnost spolupracovat, učit se ve dvojicích, ve skupinách, řešit společně problémy, rozdělovat si role a úkoly, komunikovat, pomáhat si, vzájemně se učit a vytvářet společná pravidla. Rozsah dovedností, které mohou být rozvíjeny pomocí spolupráce, je větší než ten, jehož lze dosáhnout samostatně.

Snažíme se poskytovat dětem vhodné vzory chování a postoje k nápodobě, a tak využít spontánní sociální učení. Při vzdělávání používáme takové formy, které se nám jeví pro danou činnost nejúčinnější.

Za základní metodu v naší mateřské škole považujeme hru. Je pro dítě tou nejpřirozenější a nejčastější aktivitou, přináší uspokojení, hrou získává dítě zkušenosti, hrou se učí, hra mu pomáhá zapomenout na problémy, nebo naopak se s některými vyrovnat. Nejdůležitější podmínkou samotné hry je svoboda a možnost volby. Hra tvořivě odráží skutečnost. Děti ve hře opakují všechno důležité co zažily, promítají do ní prvotní poznatky o sobě i první vlastní sociální zkušenosti. Hra je specifická potřeba dítěte a její uspokojování má



trvalou hodnotu pro rozvoj osobnosti dítěte. Hra je krásnou přípravou na dospělý život.

Naším záměrem je vytvářet podmínky pro sociální učení, spontánní hru, nadále uplatňovat metody kooperativního a prožitkového učení a vyhledávat další atraktivní projekty a nové metody projektového vzdělávání. Hledat vhodné strategie a metody pro individualizované vzdělávání, zařazovat formativní hodnocení, sebehodnocení, individualizaci a vzájemné hospitace.



5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací nabídka je v našem Školním vzdělávacím programu odvozena z přirozeného řádu života kolem nás, z cyklu ročních období. „Učivo“ je zpracováno do čtyř integrovaných bloků – JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA. Tyto bloky jsou sestaveny tak, aby přispívaly k rozvoji a učení dítěte v různých oblastech, aby děti měly možnost získávat potřebné dovednosti, užitečné poznatky, aby poznávaly žádoucí hodnoty a získávaly samostatné postoje. Dílčí témata těchto jednotlivých bloků tvoří základní obsah vzdělávání. Z nich vyplývají: záměry učitelky – čeho chce ve výchovně vzdělávacího procesu v daném období především dosáhnout, očekávané výstupy – čeho by měly ve výchovně vzdělávacím procesu v ideálním případě dosáhnout děti, a navrhované činnosti a příležitosti – čeho lze využít při dosahování uvedených záměrů a výstupů. Celková charakteristika každého bloku vyplývá z jeho dílčích témat.

Vzdělávací nabídka v našem školním vzdělávacím programu je závazná pro všechny učitelky a zároveň tvoří základní pilíř při vlastní tvorbě třídního vzdělávacího programu. Názvy jednotlivých projektů jsou plně v kompetenci učitelek. Třídní vzdělávací program je konkretizován s ohledem na potřeby, možnosti, přání a složení skupiny dětí. Otvírá prostor pro aktuální situace, náměty dětí, tvořivost učitelek a spolupráci rodičů. Při tvorbě třídního vzdělávacího programu učitelka čerpá nejen z nabídky činností a příležitostí uvedených ve školním vzdělávacím programu, ale využívá i pedagogickou diagnostiku, vlastní nápaditost a kreativitu. Je zde prostor pro vlastní řešení, úvahu, volbu z výběru, plánování a plnění programu v integrovaném přístupu.

Vzdělávací obsah zahrnuje všechny oblasti výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku. Při každodenní práci s dětmi především dbáme na to, aby byly naplňovány hlavní cíle předškolního vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Naší snahou bylo vytvořit integrované bloky tak, aby bezprostředně souvisely s přirozeným životem a s konkrétním prostředím, ve kterém děti žijí a staly se tak přínosem a možností k vlastnímu poznávání, experimentování, nabývání zkušeností a učení se prožitkem.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA ŠVP:

1. INTEGROVANÝ BLOK : PODZIM

DÍLČÍ TÉMATA:

- 1.1 „JÁ A MOJI KAMARÁDI“
- 1.2 „JAK NÁM CHUTNÁ PODZIM“
- 1.3 „JAK JE PODZIM BAREVNÝ“

1.1 „JÁ A MOJI KAMARÁDI“

Charakteristika a záměry tématu: V tomto tématu se seznamujeme s prostředím třídy, školy, učitelkou, novými kamarády a ostatními zaměstnanci školy. Seznamujeme se s pravidly bezpečného chování na zahradě a v okolí mateřské školy. Vytváříme si společná pravidla soužití, komunikace a chování, kterými se budeme řídit v každodenním vzájemném styku v mateřské škole. Povídamy si o svých prázdninových zážitcích. Při vycházkách pozorujeme dění v okolí školy, sledujeme přírodu v období babího léta a seznamujeme se se svátkem sv. Václava.

- Laskavým přístupem se snažíme o začlenění každého dítěte do daného společenství v psychické i fyzické pohodě.
- Rozvíjíme v dětech pozitivní city ve vztahu k vlastní osobě a k okolí.
- Podporujeme schopnost dítěte ovlivňovat vlastní situace.
- Usilujeme o sjednocení dětského kolektivu po prázdninách.
- Vedeme děti k vnímání osobnosti učitelky, k respektování jejich pokynů.

Očekávané výstupy:

- Adaptovat se na nové prostředí, začlenit se do společných činností, začlenit se mezi vrstevníky, spolupracovat a vzájemně se respektovat.
- Orientovat se v prostředí školy a blízkém okolí.
- Uvědomovat si nebezpečí, mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit, chovat se obezřetně v neznámé situaci, vyjádřit souhlas i nesouhlas v situaci, která to vyžaduje.
- Dodržovat dohodnutá pravidla a řídit se jimi.
- Dělit se o hračky, pomůcky.
- Umět se vzájemně domluvit a řešit spory.
- Zvládat jednoduchou obsluhu, sebeobsluhu.
- Uvědomovat si změny v přírodě, chápat pojem babí léto.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Hry a praktické seznámení s prostředím třídy, školy, nejbližšího okolí a bydliště.
- Hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů, vzájemnou toleranci, spolupráci.
- Hry se jmény kamarádů, se svou značkou.
- Formou hry, příběhu a rozhovoru rozlišovat, co je dobré a co špatné pro mě i ostatní.
- Činnosti zaměřené na vytváření zdravých životních návyků.
- Spontánní hra, činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu.
- Výtvarné ztvárnění prožitků dětí.
- Společná tvorba třídních pravidel.
- Motivovaná cvičení, pohybové hry.
- Námětové a společenské hry.
- Pojmenování a třídění předmětů denní potřeby.
- Pozorování přírody v období babího léta.
- Grafomotorické cviky

1.2 „JAK NÁM CHUTNÁ PODZIM“

Charakteristika a záměry tématu: Naše školka má k přírodě velmi blízko - zahrada, areál Pod stráněmi, lokalita V břízkách, volnočasový areál, stadion. Proto využíváme možnosti přímého pozorování změn v přírodě nejen na podzim. Společně se snažíme o ochranu živé i neživé přírody, využíváme jejich darů k dalším činnostem. Své základní poznatky o přírodě a dění na zahrádkách dále upevňujeme a rozšiřujeme. Zaměřujeme se též na význam ovoce a zeleniny pro zdraví.

- Rozvíjíme estetické vnímání dětí pozorováním podzimní krajiny.
- Vedeme děti k pochopení toho, co prospívá a škodí zdraví.
- Seznamujeme děti s pojmy ovoce a zelenina.
- Snažíme se, aby děti využívaly všechny smysly, svou tvořivost, fantazii.
- Upevňujeme u dětí zdravé životní návyky.
- Využíváme netradiční pomůcky ke cvičení.
- Podněcujeme děti k vnímání potřeby druhého, respektování se navzájem.
- Rozvíjíme fyzickou zdatnost dětí.

Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o významu životního prostředí.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví, co mu škodí
- Naučit se krátké texty, písně s podzimní tematikou.
- Chápat prostorové pojmy, umět se orientovat v prostoru.
- Zvládat číselnou řadu.
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Poznat ovoce, zeleninu podle vzhledu, chuti, vůně, hmatu, vědět o jeho významu pro zdraví člověka
- Při rozhovorech a diskusích respektovat druhého, umět vyslechnout ostatní kamarády.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Pozorování podzimní přírody, zvířat, ptáků, zahrádek, polí.
- Tvoření výstavky s podzimní tematikou (ovoce, zelenina, přírodniny).
- Hry s ovocem a zeleninou.
- Fantazijní, kuchařské a výtvarné tvoření s dary zahrádky, pole.
- Hry s jablíčky, ovoce. Určování velikosti, barvy, tvaru.
- Určování vlastností, počtu, prostorové pojmy.
- Hudebně pohybové hry, zpívání, recitace k tématu, poslech.
- Konstruktivní, námětové hry.
- Smyslové hry.
- Stříhání, lepení.
- Zpěv písní s podzimní tematikou.
- Zdravotní cvičení, cvičení ve dvojicích, cvičení s netradičním náčiním.
- Prohlížení publikací s přírodní tematikou.
- Vyprávění zážitků, dojmů, příběhů.
- Pozorování a pracovní činnosti na zahrádkách, polích.
- Polodenní vycházky.
- Návštěva sportovních zařízení ve městě.
- Návštěva divadelního představení.
- Labyrinty

1.3 „JAK JE PODZIM BAREVNÝ“

Charakteristika a záměry tématu: Povídáme si o lese, jeho obyvatelích, seznamujeme se s ekosystémem lesa a přípravě zvířat na zimu. Učíme se vnímat přírodu všemi smysly, vytváříme si k ní pozitivní postoj, pozorujeme barvy podzimu. Věnujeme se podzimním radovánkám a činnostem spojených s tímto ročním obdobím, vítáme sv. Martina.

- Rozvíjíme v dětech fyzickou zdatnost při pobytu v přírodě.
- Probouzíme v dětech potřebu pobývat v přírodě, vytvářet si k ní pozitivní vztah.
- Podněcujeme děti k vyjádření svých zážitků.
- Vedeme děti k vnímání charakteru, znaků podzimního počasí
- Rozvíjíme dětskou tvořivost.

Očekávané výstupy:

- Vědomě napodobovat pohyb. Zvládat pohyb v různém prostředí.
- Mít povědomí o způsobech ochrany zdraví
- Zvládat jemnou motoriku, správně zacházet s výtvarnými materiály.
- Chápat význam lesa pro člověka a společnost.
- Poznat některé stromy, plody, zvířata a rostliny v lese.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.
- Řešit úkoly a problémy – pracovní listy, labyrinty.
- Orientovat se v základních matematických pojmech a číselné řadě.
- Pracovat ve skupině, zapojit se do společných činností, umět se domluvit, tolerovat se.
- Porozumět slyšenému
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Pozorování stromů, jejich plodů, podzimní přírody – hledání rozdílů, znaků.
- Poznávání lesních zvířat a jejich život.
- Sběr přírodnin, hry s nimi, třídění, porovnávání, počítání, skládání.
- Skupinové práce – tvorba lesa ve školce, dračí školka.
- Výtvarné a pracovní činnosti – malování, lepení, stříhání, modelování, vyjádření pocitů.
- Prohlížení knih, encyklopedií, rozhovor nad obrázky, vyprávění.
- Smyslové hry, Kimovy hry
- Námětové a konstruktivní hry.
- Recitace, nácvik textů, zpěv písní s aktuální tematikou.
- Grafomotorická cvičení.
- Činnosti zaměřené na chápání prostorových pojmů.
- Cvičení na nářadí.
- Podzimní vycházky spojené s tématem dne, týdne.
- Poslech pohádek a příběhů na pokračování.
- Řešení hádanek.
- Porovnávání, hledání rozdílů, sestavování, třídění.
- Návštěva lesu Klokočka.
- Uspávání broučků.

2. INTEGROVANÝ BLOK : ZIMA

DÍLČÍ TÉMATA:

- 2.1 „TĚŠÍME SE NA VÁNOCE“
- 2.2 „ZIMA JE TU, DĚTI“
- 2.3 „POHÁDKOVÉ KRÁLOVSTVÍ“
- 2.4 „SPORTEM KE ZDRAVÍ“

2.1 „TĚŠÍME SE NA VÁNOCE“

Charakteristika a záměry tématu: V adventním čase se zaměříme na historii vánoc, předvánoční a vánoční tradice a zvyky. Společně získáváme poznatky o okolním světě, o zimní přírodě, o časových pojmech. Ve spolupráci s rodiči vytváříme vánoční dekorace, uspořádáme vánoční besídku, navštívíme výstavu betlémů. Povíme si o cestě třech králů za Ježíškem. Všechny činnosti jsou motivovány obdobím adventu a vánoc.

- Rozvíjíme dětské estetické vnímání, citění a prožívání, tvořivost a fantazii.
- Přírozeným způsobem a na základě prožitků podněcujeme u dětí poznávání vánočních tradic a zvyků.
- Posilujeme v dětech prosociální chování.
- Rozvíjíme u dětí potřebu pomoci nebo vědomě způsobit radost druhým, posilujeme citové vztahy ke svým nejbližším.

Očekávané výstupy:

- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, radostně prožívat oslavy, podílet se na dění ve třídě, spolupracovat.
- Osvojit si základní poznatky o vánočních tradicích, zvycích.
- Všimnout si toho, co si druhý přeje a potřebuje.
- Zapamatovat si texty básní, písní, reprodukovat je před rodiči.
- Svoje zážitky a prožitky vyjádřit slovně, výtvarně, hudebně, pohybově.
- Umět vyjádřit svá přání.
- Spolupracovat s ostatními.
- Spoluvytvářet prostředí pohody.
- Cítit sounáležitost s ostatními.
- Rozvíjet představivost a fantazii v tvořivých činnostech.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Seznámení s tradicí sv. Barbory.
- Návštěva Mikuláše a čerta v MŠ
- Nácvič říkadel a písní s vánoční tematikou.
- Poslech příběhů a pohádek s vánoční tematikou.
- Zpívání a poslech koled.
- Adventní zpívání u stromečku na náměstí.
- Cvičení podle hudby.
- Výroba vánočního překvapení tradiční i netradiční technikou.
- Malování, kreslení – vánoční témata, Co si přeji pod stromečkem.
- Diskuse na téma Čím udělám druhému radost
- Grafomotorika – uvolňovací cviky.
- Vánoční nadílky ve třídách – dárečky pod stromečkem.
- Společné tvoření s rodiči.
- Živý betlém na zahradě MŠ ve spolupráci s rodiči.
- Zimní pohybové činnosti na zahradě.
- Návštěva divadelního představení, vánočního koncertu.

2.2 „ZIMA JE TU, DĚTI“

Charakteristika a záměry tématu: Společně se vydáme do země ledu a sněhu, ve které si přiblížíme charakteristické znaky zimy. Nezapomeneme na volně žijící zvířata a jejich obživu během zimního období.

- Podporujeme u dětí vnímání vlastností sněhu a ledu prostřednictvím jejich smyslů.
- Vedeme děti k chápání znaků zimní přírody, změn v přírodě, vnímání střídání čtyř ročních období.
- Rozvíjíme u dětí povědomí o životě zvířátek v zimě.
- Podporujeme u dětí rozvoj paměti, pozornosti, soustředěnosti.
- Posilujeme dětskou fantazii, představivost.
- Rozvíjíme slovní zásobu a řeč dítěte.
- Vedeme děti k vyjádření se prostřednictvím estetických činností.
- Rozvíjíme u dětí schopnost řešit problémové situace.

Očekávané výstupy:

- Naučit se z paměti krátké texty.
- Aktivně používat nová slova.
- Pomáhat pečovat o volně žijící zvířata.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku.
- Soustředit se na určitou činnost, dokončit práci.
- Vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně.
- Respektovat rozdílné schopnosti.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Experimenty a pokusy se sněhem a ledem.
- Sáňkování, klouzání, chůze ve sněhu, hry na sněhu a se sněhem.
- Krmení zvířat – výroba krmítka, dobroty pro ptáky.
- Poslech příběhů se zimní tematikou.
- Zpěv zimních a pohádkových písní.
- Malování, kresba na zimní téma, na základě prožitků.
- Tvořivé práce z modelovací hmoty.
- Výtvarné, pohybové vyjádření zimy.
- Námětové hry.
- Společenské hry.
- Rytmizace slov.
- Hry podporující rozvíjení slovní zásoby.
- Pracovní listy zaměřené na logiku, porovnávání, počítání, postřeh apod.
- Hádanky.

2.3 „POHÁDKOVÉ KRÁLOVSTVÍ“

Charakteristika a záměry tématu: Tímto obdobím nás provázejí pohádky. Prostřednictvím nich vnímáme spravedlnost a pravdu, rozlišujeme dobro a zlo. Dostáváme se do světa fantazie a představ. Toto téma zakončíme karnevalem v maskách pohádkových postav.

- Podporujeme u dětí rozvoj paměti, pozornosti, soustředěnosti
- Podněcujeme u dětí zájem o knihy.
- Posilujeme dětskou fantazii, představivost.
- Rozvíjíme slovní zásobu a řeč dítěte.
- Zaměřujeme se na přípravu k zápisu do ZŠ.
- Rozvíjíme schopnost dětské improvizace.
- Vedeme děti k vyjádření se prostřednictvím estetických činností.
- Rozvíjíme u dětí schopnost řešit problémové situace.

Očekávané výstupy:

- Sledovat děj a porozumět hlavní myšlence příběhu.
- Porozumět slyšenému a děj umět reprodukovat.
- Zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu.
- Šetrně zacházet s knihou a pracovat s ní.
- Naučit se zpaměti krátké texty.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku.
- Soustředit se na určitou činnost, dokončit práci.
- Rozhodovat sám o sobě, o svém chování.
- Rozlišovat společensky nežádoucí chování.
- Vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně.
- Umět sladit pohyb s hudbou.
- Radostně prožít karneval.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Námětové hry.
- Poslech pohádek a příběhů.
- Vyprávění pohádek podle obrázků.
- Vymýšlení konce pohádek.
- Výtvarné vyjádření pohádek.
- Dramatizace jednoduchých rolí.
- Prohlížení a „čtení“ knih.
- Výstavka knih.
- Návštěva městské knihovny.
- Sluchové hry.
- Společenské hry.
- Rytmizace slov.
- Nápodoba pohybů při tanci a cvičení.
- Kresba, malba karnevalových masek, kostýmů.
- Hry podporující rozvíjení slovní zásoby.

2.4 „SPORTEM KE ZDRAVÍ“

Charakteristika a záměry tématu: Téma přinese dětem poznatky o tom, jak je důležitý aktivní pohyb pro tělesný rozvoj a zdraví. Seznámíme se s pojmem zdraví, co pro nás znamená, co je mu prospěšné, co mu naopak škodí. Poznáváme své tělo, rozvíjíme a upevňujeme zdravé životní návyky.

- Vedeme děti k uvědomění si nebezpečí úrazu při vykonávání zimních sportů.
- Rozvíjíme u dětí povědomí vlastní identity, získávání sebedůvěry, sebevědomí.
- Zaměřujeme se na duševní zdraví dětí a prevenci proti šikaně.
- Rozvíjíme pohybové schopnosti dětí.
- Osvojujeme u dětí poznatky o těle a zdraví.

Očekávané výstupy:

- Umět pojmenovat jednotlivé části těla, některé orgány, znát jejich funkce, důležitost.
- Rozlišovat, co prospívá a škodí zdraví.
- Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím a sportem
- Zvládat pohyb na sněhu a ledu, dodržovat pravidla bezpečného chování při zimních radovánkách.
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- Umět napodobit pohyb podle vzoru.
- Učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Prožívat radost.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním.
- Vědět o některých způsobech ochrany zdraví, mít povědomí o tom, jak a kde hledat pomoc.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Hry na poznávání jednotlivých částí těla.
- Sestavování obrázků.
- Zimní sportování (Olympiáda)
- Sestavování si pravidel při zimních sportech.
- Námětové hry k tématu.
- Výtvarné vyjádření zimních a sportovních radvánek, prožitků.
- Činnosti zaměřené na jednotlivé druhy sportu.
- Pyramida zdraví.
- Smyslové a didaktické hry.
- Dokončení příběhů.
- Hledání rozdílů.
- Motivační rozhovory na dané téma
- Práce s knihou, encyklopedií
- Návštěva místní sokolovny.
- Návštěva zdravotního střediska.

3. INTEGROVANÝ BLOK: JARO

DÍLČÍ TÉMATA:

- 3.1 „VÍTÁME JARO“
- 3.2 „SVÁTKY JARA“
- 3.3 „U MAMINKY JE HEZKY“

3.1 „VÍTÁME JARO“

Charakteristika a záměry tématu: V tomto období se zaměříme na změny v přírodě spojené s příchodem jara, táním ledu, na důsledky změn počasí – povodně na řece Jizeře. Pozorujeme řeku, tůň, rybník. Užijeme si probouzející se přírodu. Povídáme si o naší planetě Zemi a o možnostech jak ji chránit. Společně se školáci se těšíme na zápis do ZŠ.

- Vzbudíme u dětí zájem o to, jak pomáhat přírodě.
- Probouzíme v dětech potřebu pobývat v přírodě, vytvářet si k ní pozitivní vztah.
- Podněcujeme u dětí postupné osvojování si pravidel chování v našem světě.
- Posilujeme radost z objevování.
- Rozvíjíme fyzickou zdatnost u dětí.

Očekávané výstupy:

- Umět rozlišovat co příroda potřebuje a co ji naopak škodí.
- Vnímát změny přírody, všimnout si znaků jarní přírody, využívat smysly.
- Znat vlastnosti a využití některých materiálů (papír, plast, sklo).
- Pomáhat svým chováním spoluvytvářet pohodu prostředí.
- Být aktivní, ptát se a mít zájem dozvědět se nové věci.
- Aktivně komunikovat s druhými bez vážnějších problémů.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Pozorování probouzející se jarní přírody, vnímání všemi smysly.
- Pokusy a hry s vodou.
- Pozorování Jizery a jejího toku, upozornění na nebezpečí a sílu vody.
- Písničky, básničky s jarním tématem.
- Pohybové hry a cvičení motivované jarem.
- Puzzle – skládání obrázku k tématu.
- Rozhovory a diskuse o třídění odpadu.
- Vycházky s ekologickým zaměřením.
- Sběr a třídění odpadu ve třídě.
- Udržování pořádku v okolí školy a školní zahrady.
- Výroba z odpadového materiálu.
- Výtvarné vyjádření prožitků.
- První jarní kytičky různou technikou.
- Konstruktivní činnosti.
- Smyslové hry.
- Stavba řeky, koloběh vody.
- Didaktické hry, z čeho je co vyrobeno
- Vynášení Morany.
- Oslava Dne Země – hry na školní zahradě.
- Návštěva základní školy a školní družiny.
- Zápis do ZŠ.

3.2 „SVÁTKY JARA“

Charakteristika a záměry tématu: V tomto tématu se zaměříme na oslavu Velikonoc, seznámíme se s jejich historií a tradicemi. Vedeme děti k udržování tradic. Budeme pozorovat a aktivně vnímat jarní přírodu, její rozmanitost a krásu. Povídáme si o zvířatech a rodičích se mláďaty.

- Posilujeme prosociální chování.
- Rozvíjíme u dětí hrubou, jemnou motoriku a zručnost.
- Rozvíjíme u dětí jazykové schopnosti.
- Snažíme se v dětech vzbudit zájem o živou a neživou přírodu.

Očekávané výstupy:

- Využívat své slovní zásoby v plném rozsahu.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, umět pracovat s netradičními materiály.
- Výtvarně zpracovat prožitky.
- Umět se pohybovat koordinovaně v různém přírodním terénu.
- Vnímat přírodu všemi smysly.
- Cítit se plnohodnotným členem skupiny.
- Uvědomovat si svoje možnosti a limity.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Barvení a zdobení vajíček.
- Velikonoční výzdoba třídy, šatny.
- Velikonoční výstavka ve třídě, v mateřské škole.
- Návěst básní a písní s velikonoční tematikou.
- Výroba přáníček a dáreků.
- Pozorování jarní přírody.
- Setí semínek, sázení cibulek.
- Experimenty s různým materiálem a předměty.
- Rozhovory a diskuse nad obrazovým materiálem.
- Rytmizace.
- Uvolňovací cviky, omalovánky, vystřihovánky.
- Pohybové hry motivované jarem.
- Příprava společné zábavy.
- Velikonoční stezka.
- Čarodějnický den.
- Jarní polodenní vycházka – otevírání klokočského lesa.

3.3 „U MAMINKY JE HEZKY“

Charakteristika a záměry tématu: Jarní období nám umožňuje více se zaměřit na pozorování přírody a života v našem městě a jeho okolí. Svátku maminek využijeme k prohloubení citových vztahů k jednotlivým členům rodiny a k sobě navzájem. Zaměříme se na vznik života a jeho vývoj. Povídáme si o světě lidí, jejich práci, mezilidských vztazích a snažíme se v něm orientovat. Vedeme děti úctě k dospělým lidem a podpoře jednotlivých členů rodiny. Přibližujeme dětem pojem vícegenerační rodiny.

- Posilujeme u dětí vnímání jednotlivých vzájemných souvislostí a součástí koloběhu života.
- Podporujeme u dětí vyjádření pocitu lásky, souznění, sounáležitosti.
- Vytváříme u dětí povědomí o práci dospělých.
- Posilujeme prosociální chování.

Očekávané výstupy:

- Být citlivý k živé i neživé přírodě, vážit si života ve všech jeho formách.
- Dokázat pojmenovat jednotlivé členy rodiny a vyjádřit vztahy k nim.
- Zazpívat písně, rozlišovat rytmus, sladit pohyb se zpěvem.
- Navazovat kontakty s dospělými, překonat stud.
- Vést rozhovor.
- Vnímat pestrost a rozmanitost přírody.
- Obhajovat svoje potřeby, postoj, přání, přijímat názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení.
- Umět se přizpůsobit změnám.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Příprava vystoupení pro rodiče.
- Tvoření dárků pro maminky.
- Den rodin.
- Čtení, poslech a vyprávění příběhů s náměty práce dospělých.
- Námětové hry na téma Rodina, Svět dospělých a jejich práce.
- Didaktická hra Kdo, co, čím
- Rozhovory o práci dospělých, návštěva pracoviště některých rodičů.
- Cvičení motivované činnostmi maminky.
- Poznávání domácích zvířat a jejich mláďat.
- Cvičení motivované zvířátky.
- Určování poloh.
- Vycházky do zahrad, pozorování změn v přírodě.
- Výtvarné zachycení prožitků, vystřihování a lepení na dané téma.
- Omalovánky, pracovní listy.
- Tvořivé hry z písku.

4. INTEGROVANÝ BLOK : LÉTO

DÍLČÍ TÉMATA:

- 4.1. „TADY ŽIJEME“
- 4.2. „TĚŠÍME SE NA LÉTO“
- 4.3. „UŽIJME SI PRÁZDNINY“

4.1. „TADY ŽIJEME“

Charakteristika a záměry tématu: Toto téma nás bude provázet nejen naším městem, ale i jeho blízkým okolím, krajinou Českého ráje. Poznáváme hrady, zámky a zříceniny. Seznámíme se se symboly naší vlasti. Děti zapouští kořínky v místě, kde žijí. Jsou dobrými pozorovateli a posluchači. Dáváme možnost seznamovat děti s poznatky o rodině, o místě bydliště a jeho okolí. Dítě se identifikuje s životem města. Pozornost věnujeme také dopravnímu tématu a bezpečnosti v silničním provozu.

- Podporujeme u dětí kladný vztah k místu svého bydliště, domovu.
- Podněcujeme u dětí zájem o prostředí, ve kterém žijeme.
- Vytváříme v dětech pozitivní vztah k našemu městu a okolí.
- Zprostředkujeme dětem přiměřené informace o místě bydliště a blízkém okolí.
- Společnými prožitky posilujeme vztah k domovu.
- Vedeme děti k respektování pravidel.
- Vyjádřit a zhodnotit prožitky.
- Přijímat pozitivní ocenění.
- Přijímat případný neúspěch a vyrovnat se s ním.

Očekávané výstupy:

- Osvojit si poznatky o našem městě a jeho okolí.
- Vytvořit si citový vztah ke svému domovu.
- Zvládat pohyb v nerovném terénu.
- Pojmenovat většinu toho, co nás obklopuje.
- Bezpečně se orientovat v dopravním světě.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Prohlídka města a jeho památek, obrazové dokumentace.
- Poslech pověstí a bakovských historek.
- Rozhovory na téma bezpečnost, diskuse nad obrázky.
- Dokončování příběhu Co by se stalo, kdyby...
- Malování, kreslení, koláž – dopravní téma.
- Hry na školní zahradě – pohybové hry, dopravní hry.
- Jízdy na koloběžkách a tříkolkách.
- Prohlížení knih o městech českých.
- Dopravní prostředky.
- Pracovní listy s dopravní tematikou.
- Didaktické hry – Co létá, jezdí, pluje.
- Návštěva městských policistů, beseda.
- Návštěva muzea, IC Zvířetice, zámek MH.

4.2 „TĚŠÍME SE NA LÉTO“

Charakteristika a záměry tématu: Blížící se konec školního roku prožijeme v duchu zábav, radostí a her. Společně oslavíme Den všech dětí. Povídáme si o naší planetě, životě na ní a seznámíme se i s jinými kulturami. Uskutečňujeme plánované výlety. Se školáky se rozloučíme na Akademii školy.

- Podněcujeme zájem dětí o vnímání přírodních a společenských odlišností.
- Vytváříme v dětech odpovědný postoj ke svému okolí, životnímu prostředí.
- Společnými prožitky posílíme u dětí zvědavost a radost z objeveného.

Očekávané výstupy:

- Soustředit se na činnost a její dokončení.
- Mít povědomí o existenci různých kultur, různých zemí, vesmíru.
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, pochopit, že každý má svou roli ve společnosti
- Osvojit si poznatky o blízkém i vzdálenějším okolí svého bydliště.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Poznávání světa na mapě, práce s encyklopediemi, publikacemi o světě.
- Oslava svátku dětí na zahradě, hry a soutěže.
- Školní výlety.
- Kresba zážitků z výletu.
- Nácvik básniček a písniček na dané téma.
- Pracovní listy, labyrinty, spojovačky.
- Pohybové hry.
- Námětové hry spojené s daným tématem.
- Společenské hry.
- Nácvik vystoupení na Akademii školy.
- Akademie školy.

4.3 „UŽIJME SI PRÁZDNINY“

Charakteristika a záměry tématu: Letní období nám umožňuje přenášet činnosti do přírody, většinu času trávíme venku. Rozvíjíme fyzickou zdatnost, vytrvalost, užíváme si spontánních her a činností na zahradě i ve třídě. Opakujeme si, co vše již umíme. Povídáme si o letních radovánkách.

- Zdokonalujeme pohybové dovednosti dětí.
- Rozvíjíme schopnost udržovat si dětská přátelství.
- Vytváříme u dětí povědomí o existenci nebezpečných a rizikových situací.
- Při pobytu venku rozvíjíme u dětí schopnosti využít vlastní kreativity a fantazie.

Očekávané výstupy:

- Umět se pohybovat v různém prostředí.
- Uvědomovat si nebezpečí, které je spojeno s letním obdobím.
- Umět rozvinout hru, spolupracovat s kamarády.
- Soustředit se na činnost.
- Využívat své kreativity a fantazie v různém prostředí.
- Prožívat radost z nabytých vědomostí.
- Socializace dětí z jednotlivých tříd, zapojit do společných činností.

Navrhované činnosti a příležitosti:

- Příběhy varující před nebezpečím v období léta
- Řešení problémových situací.
- Kreslení a další tvořivá činnost na volné téma.
- Výtvarné zpracování zážitků z rodinné dovolené a výletů.
- Slovní hádanky.
- Námětové hry dle volby dětí.
- Opakování básní a písní.
- „Čtení“ a prohlížení knih a časopisů.
- Hry s pískem a vodou, otužování.
- Hry v hracích koutcích zahrady.
- Sportovní a pohybové hry.
- Jízda na tříkolkách a koloběžkách.



6. Systém evaluace

Evaluaci chápeme jako proces, který vyhodnocuje kvalitu vzdělávání a vede k jejímu zvyšování. V praxi naší mateřské školy to je průběžné vyhodnocování Školního vzdělávacího programu, průběhu vzdělávání, výsledků vzdělávání a podmínek vzdělávání. Odehrává se v několika na sebe navazujících a stále se opakujících fázích (sběr informací o jevu, analýza informací, plán dalšího postupu). Poznatky získané tímto průběžným vyhodnocováním nám poskytují zpětnou vazbu o kvalitě naší práce. Využíváme ji k odstranění případných nedostatků a ke zlepšení naší pedagogické práce. Ke zkvalitnění tohoto procesu nám v neposlední řadě napomáhá pracovní skupina složená z pedagogů naší školy.

6. 1 Vnitřní evaluace:

Každoročně hodnotíme:

1. vhodnost zpracování školního vzdělávacího programu

Cíl hodnocení: posoudit, zda takto zpracovaný školní vzdělávací program vyhovuje v praxi

Kdo hodnotí: celý pedagogický kolektiv

Jak hodnotíme: formou diskuse na pedagogické radě

Kdy hodnotíme: 1x ročně

2. vhodnost a zpracování projektů na úrovni třídního vzdělávacího programu

Cíl: posoudit kvalitu způsobu zpracování projektů a přínos pro děti

Kdo hodnotí: učitelky v jednotlivých třídách

Jak hodnotíme: analyzujeme projekt, do hodnocení zapojujeme i děti

Kdy hodnotíme: po skončení jednotlivých projektů

3. sledování a vyhodnocování individuálních rozvojových pokroků dítěte

Cíl hodnocení: zjistit kvalitu individuálního rozvoje a učení dítěte

Kdo hodnotí: učitelky v jednotlivých třídách

Jak hodnotíme: pomocí záznamů o rozvoji dítěte, Individuálních vzdělávacích plánů a Plánů pedagogické podpory

Kdy hodnotíme: průběžně



4. krátkodobé cíle školy

Cíl hodnocení: zjistit, do jaké míry cíle prolínají celým vzdělávacím procesem a do jaké míry byly přínosem pro výchovně vzdělávací proces

Kdo hodnotí: celý pedagogický kolektiv

Jak hodnotí: formou diskuse na pedagogické radě

Kdy hodnotí: zpravidla 2x ročně

5. podmínky vzdělávání

Cíl hodnocení: posoudit, zda podmínky vzdělávání v naší mateřské škole odpovídají požadovaným podmínkám rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, posoudit jejich funkčnost, účelnost, efektivitu, aktivizaci a stimulaci dětí

Kdo hodnotí: celý pedagogický kolektiv

Jak hodnotí: pomocí vytvořených kritérií

Kdy hodnotí: dle potřeby

Kritéria evaluace: při jejich výběru využíváme obsahu rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který definuje požadavky na oblasti předškolního vzdělávání v oblasti cílů, specifík vzdělávání, podmínek, výsledků. Podle vlastních potřeb vybíráme a odvozujeme ukazatele z podmínek, rizik a kompetencí.

Metody evaluace: používáme metody pozorování, rozhovory, diskuse (s dětmi, kolegyněmi, s rodiči, odborníky), analýza vzdělávacích programů, dotazník, anketa.

Strukturu evaluace na každý školní rok stanovujeme dle potřeb školy a zaznamenáváme do evaluační tabulky.

6.2 Vnější evaluace:

Cíl: získat názor na naši práci zvnějšku

Kdo hodnotí: rodiče, veřejnost, odborníci

Jak hodnotí: neformální rozhovory, ankety, dotazníky

Kdy hodnotí: průběžně, plánovitě

7. Přílohy ŠVP

- Adaptační program
- Roční plán
- Evaluační tabulka
- Roční školní projekt



8. Použitá literatura

Autorský kolektiv. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2006. ISBN 80-87000-00-5. a další aktualizované Rámcové vzdělávací programy

Autorský kolektiv. *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2005. ISBN 80-87000-01-3.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. [online] Msmt. Nestr. [cit. 5. 8. 2013]. Dostupný z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/uplne-zneni-zakona-c-561-2004-sb>>.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných [online] Msmt. Nestr. [cit. 5. 8. 2013]. Dostupný z: <<http://www.msmt.cz/dokumenty/vyhlaska-c-73-2005-sb-1>>.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. [online] Msmt. Nestr. [cit. 5. 8. 2013]. Dostupný z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/MJVyhlaska43_2006Sb.pdf>.

KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola*. Praha: Grada, 2008. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1568-1.

SVOBODOVÁ, Eva. *Vzdělávání v mateřské škole: školní a třídní vzdělávací program*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.

BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Kvalita, strategie a efektivita řízení MŠ*. Praha 8: Portál, s.r.o., 2010. 176 s. ISBN 978-80-7367-221-8.

OPRAVILOVÁ, Eva. *Rok v mateřské škole*. Praha

Autorský kolektiv. KAFOMET : *katalog forem a metod práce pro mateřské školy*. Třebíč. ISSN 1801-853X.

KREJČOVÁ, Věra, Jana KARGEROVÁ a Zora SYSLOVÁ. *Individualizace v mateřské škole*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0812-9.

SYSLOVÁ, Zora. *Profesní kompetence učitele mateřské školy*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4309-7.

MERTIN, Václav. *Abeceda pro učitelky mateřských škol*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7478-923-6.

KROPÁČKOVÁ, Jana a Hana SPLAVCOVÁ. *Dvouleté děti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, [2016]. Dobrá školka. ISBN 978-80-7496-270-7.

OTEVŘELOVÁ, Hana. *Školní zralost a připravenost*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1092-4.



9. Seznam použitých zkratek

MŠMT ČR - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky

RVP – rámcový vzdělávací program

ZŠ – základní škola

MŠ – mateřská škola

ŘŠ – ředitel školy

ŠVP – školní vzdělávací program

TVP – třídní vzdělávací program

SVP – speciální vzdělávací potřeby

ŠPZ – školské poradenské zařízení

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

SPC – speciálně pedagogické centrum

IVP – individuální vzdělávací plán

PLPP – plán pedagogické podpory

Pavilon „HP“ – hospodářský pavilon